

(דברים ל"ב)

כי חלק יי עמו

יעקב ענפת כל לעלים, ונסלתו

ישראל והנחיל אותם בתקף גוף האילן, שפתוב (שם) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.

אמר רבי אלעזר, כמה יפה ונאה זה. אשרי דרבנו, וכמה דברים עליונים קדושים הרוחנו אותם וראיתי. ואותו יהודי היה שם לפניו. אמר להם, תחמם, כל הדברים הללו כמה טובים, ודברים עליונים קדושים הם. מה זה שפתוב אחריו (שם) ימצאהו בארץ מדבר וכתהו ילל ישמן וגו'?

אמר לו, אם ידעת בו דבר - אמר, שהרי הדבר הזה פשוטו באברהם, שמצא אותו הקדוש ברנף הוא בארץ שעובדים עבודה זרה, ואין מפירים את אמונת הקדוש ברנף הוא, אלא כלם היו טועים אחר עבודה זרה, וקם אברהם, והפריח ביניהם ענף אחד שלם לפני רבו העולם, ומצא אותו שם.

מה עשה הקדוש ברנף הוא? נטל את אותו הענף ועקר אותו משם, והשרה אותו והשתדל ושתל אותו בארץ אחרת, שפתוב (בראשית י"ב) לך מארצך וגומר, ועשה ממנו עם קדוש, וזו המציאה שמצא הקדוש ברנף הוא בעולם, בארץ שלא מאמינים בקדוש-ברנף הוא ולא יודעים מי הוא.

אמר אותו יהודי, יפה זה, ונאה דבר זה, אבל יש לשאל אם אברהם היה דיוקן שהצרך? ועוד, שהרי הכתוב לא מוכיח על אברהם כלל, ולא הזכיר את אברהם כלל, ולא את יצחק, אלא את יעקב לבדו, שפתוב (דברים לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, ואחר כך כתוב ימצאהו וגומר.

שאברהם יצא מתוך עובדי עבודה

אמר רבי אלעזר, כמה יאות ושמיר האי. זכאה אורחא דילן. וכמה מילין עלאין קדישין רוחנא לון וחסניא. ההוא יודאי הוה תמן לקמיהו. אמר לון, רבנן, כל מילין אלין, כמה טבאן. ומילין עלאין קדישין נינהו. מאי דכתיב בתריה, ימצאהו בארץ מדבר וכתהו ילל ישמן וגו'.

אמרו ליה, אי ידעת ביה מלה, אימא. דהא אוקמוה באברהם, דאשפח ליה קדשא ברנף הוא בארעא דפלחי עבודה זרה ולא הוה ידעי במהימנותא דקודשא ברנף הוא. אלא כוליהו הוה טעאן בתר עבודה זרה, וקם אברהם ופרח ביניהו ענפא חדא שלים, קדם מארי דעלמא. ואשפח ליה תמן.

מה עבד קדשא ברנף הוא, נטל ליה לההוא ענפא, ואעקר ליה מתמן ואשרי ליה, ואשתדל. ושתל ליה בארעא אחרת. דכתיב (בראשית י"ב) לך מארצך וגו'. ועביד מניה עמא קדישא. ודא היא מציאה דאשפח קדשא ברנף הוא בעלמא, בארעא דלא מהימני ביה בקודשא ברנף הוא ולא ידעי מאן איהו.

אמר ההוא יודאי שמיר הוא, ויאות מלה דא. אבל אית לשאלא, אי אברהם הוה דיוקנא דאיצטריף. ותו דהא קרא, לא אוכח על אברהם כלל ולא אדפר לאברהם כלל, ולא ליצחק, אלא ליעקב בלחודו. דכתיב כי חלק ה' עמו יעקב וגו', ובתריה כתיב, ימצאהו וגו'.

אמר רבי אלעזר, עם כל זה לא קשיא הכא. דהא אברהם אשפחן דנפק מגו פלחי

אמר רבי אלעזר, עם כל זה לא קשה פאן, שהרי מצאנו